

Tit ringja — vit skriva

Er nakað á vási? — Ívamáli?
Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara.
Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
sosialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyrirkum og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan meirkostnað fyri lýsaran.

Vit settu okkum í grasið

Vit settu okkum í grasið
á árbakkanum
sótu har sum skuggar millum seljur
longsil okkara elti sílini
oman gjøgnum streymin
meðan tankar okkara bilsnir
hugdu aftur at okkum
langt burturi
frá fiskimiðum og plinkum
ella hvagar tey nú fóru
við sínum sjóglitrandi høvuðlini.

Har sum áin í skýmingini

Har sum áin í skýmingini
lekjandi snýr sær gjøgnum landslagið
stendur kletturin sveipaður inn
í ein ófatiligan kropp
av frælsi og rættvísi
og við enninum fullum at stjörnum
skilir tú at tað einans er rødd hansara
tú sært.

Her í mínum morgunlandi

Her í mínum morgunlandi
rennur litil lækur
við sílum ið spretta
millum fingrarnar
í grønarí væntan
á náttarinnar vátu hondum
áður enn degnar.

Kærleiki mín 3

Kærleiki mín
elti teg
sum ein smádrongur
gjøgnum gøtunrar
til byggin sovnaði
og legði sínar smáu armar
um háls mín.

Út úr náttini

Út úr náttini
sum skyggjandi torvur av orðum
í vatninum yvir rúðruta andliti mínum
svimja hvítir fiskar til himmals
gloypa hvørjum bita ið leivist av sál tini
sum vóru tað stjörnur
meðan vit elska.

Sum sildin í sjónum

Sum sildin í sjónum
skyggjandi blankir knívar
í holdinum
hvítir hvökkir
í vallaðum meskum
stendur mín sál
sum ein torva
í tær.

Í lodnum myrkri

Í lodnum myrkri
skuggar av sílum
fara um andlitið
í blóðigum kæti
á brákaðu vatnsorpuni
bergmálan av vatni
lív í andaleypi
rekandi blóðið undan sær
inn í allar smogur øll glopur
av pínufullum trega.

Alexandur Kristiansen

Maria í Dal-Ólastovu

Hóast hon doyði so seint sum í 1956, minnst eg meg ikki hava sæð Mariu Mikkelsen. Men eg havi eina mynd av henni — í huganum. Hon roykir sigar og er heldur grovmælt. Hon er stuttlig, ófor at prátta, hevur gott minni — og undirstrikar orð síni við málandi keipum. Um hesar keipurnar — sum mundu tykjast summum uppgjærdar — havi eg fingið at vita, at tær vóru av einum slag, sum treivst í fronskum salongum fyrr í tíðini, og at nøkur havnarfólk, teirra millum systurnar hjá Jákupi Jacobsen og Janus Djurhuus, eisini høvdu hesa meðferðina.

Maria í Dal-Ólastovu fór tíðliga til Danmarkar, longu fyri aldarskiftið. Men áðrenn hon fór, fekk hon tíð at loypa hvøkk á havnarfólk. Hon var sjálvstýrskvinnu. Tá var sjálvstýrshugsanin ung og vandamikil. Tá — sum nú — aldaði ein kvinnurørsla um øll Norðurlond. Livdi Maria í dag, var hon óivað skýrd bæði reyðsokkur og kommunistur — og hon

hevði javnan verið hunddálkað á baksíðuni í Dagblaðnum.

Maria starvaðist í Keypmannahavn, fyrst í bókhandli, seinni á ríkisskjalasavninum. Og — hvat gjørdi hon so »fyri Føroya land«? Svárið er: hon var høvuðsstuðulin hjá teimum, sum lögdu lunnar undir mál og bókmentir okkara, m.a. Jákupi doktara og A. C. Evensen. Hon las rættlestur. Hon gekk ímillum prentsmiðjur og útgevura. Hon fekk myndir til vega. Hon gjørdi hetta stóra, ótakksama arbeiðið, sum eingin gáar eftir, tí tað verður gjørt aftan fyri leiktjeldini.

Umframt hetta tykist tað, sum Maria í mong ár, saman við nøkrum øðrum fólki, var sjálvboðið og ólont føroyskt umboð í Keypmannahavn. Hon hýsti fólki. Hon var góð í ráðum. Hon var eldurin í Føroyingafelag. Hon hjálpti mongum føroyingi, sum skuldi stetta síni fyrstu fet burturi í útlegd.

Myndin er ikki fullfíggað enn.

Summir av vinmonnum hennara fóru heim og royndu at festa rót. Kanska vóru teir í so knortlutir við hvørt. Í hvussu so er, ikki var altíð tikið um teir við mjúkum hondum. Tá ið teir fóru niðuraftur at kroka, rivnir og skræddir, var Maria har. Tað var henni, Janus læt seg upp fyri aftan á snuddin, hann fekk í 1929. Og tá ið Andrias Evensen, nívdur av mótgangi, fór til Danmarkar í 1917 at søkja sær heilsu-bót, fór hann til Mariu. Maria hevur sjálv greitt frá, hvussu tey ganga ígjøgnum býin, meðan Evensen greiðir frá trupulleikum sínum:

»Uttan fyri einar útdyr á Gammelholm støðgaðu vit, og ein litil »sløðrutur« støðgaði á, tá hann sá tvey fólk standa tigandi har undir ljósinum frá einari gatulykt, og knappliga læt ein inniliga várkunnsom rødd: »I má ikke være kede af det — lad være med det! Det går, det går nok alt sammen, skal I se... God nat!« — »Á Kjøbenhavn og Kjøbenhavnar!« segði Evensen spakuliga og smiltist við... »Tit hava tað fjálgari her!«

Maria í Dal-Ólastovu er partur av einum ofta gloymdum kapitli í heimsbókmentunum. Konufólkini, sum stuðlaðu. Tær eru fleiri. Ein tann kendasta — sum tó ikki varð gloymd — er tann írsk Lady Gregory. Tá Írland fekk sína bókmentaligu gullöld og skaldsliga feyk fram um øll onnur lond í Europa, var hon hjartað og miðdepin. Hon skrivaði og týddi sjónleikir. Hon var við til at skapa tað gitna Abbey Theatre, har leikirnir hjá Synge fyrstu ferð sóu dagsins ljós. Hon var sum ein mamma fyri tann seinni heimsgitna

yrkjaran W. B. Yeats. Í endurminningum sínum skriar Yeats um hana at hon var *without obvious good looks, except the charm that comes from strenght, intelligence and kindness* — hon var ikki nettupp vøkur, men hevði tað yndi, sum kemur av styrki, viti og hjartagóðsku. Um Mariu segði Janus, at hon var *vit-vokur*.

Ein munur er ímillum hesar kvinnurnar. Eftir Lady Gregory liggur ein hópur, m.a. fjøruti sjónleikir, nakrir umsettir. Eftir Mariu liggur bara eitt sløð av týðingum og nakrar greinir. Men hesar greinirnar, vit-ugar, fjálgar og hugvekjandi, visa, at hon hevði avbera góðar gávur at skriva. Eingin ivi er um, at vóru ráð og umstøður, hevði hon avrikað stórverk í føroyskum bókmentum.

Hetta vóru bara nakrir leysir endar. Men far út á Reyn ein sunnumorgun, áðrenn býarmeldurin er komin fyri seg ella okkurt skýmigt kvøld, tá gøturnar eru manntómar. Ert tú heppin, kann tað bera á, at tú knappliga hoyrir húðaskógvar skróva móti brúgvargróti. Í teimum seks krumbúðunum í Bringsnagøtu er ljós nú í skýmingini. Uttan fyri Avhaldið, har Rasmus um eina løtu fer at skipa Óla Hvass, tyrpast óvitarnir. Teirra millum — og neyvan aftast — eisini Jens í Áarstovu og tann fyra ár eldri Maria úr Davastovu.

Og meðan sálin kyrrast, livna steinarnir og lýða tær alla søguna í oyrað.

Hanus Andreassen